

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - - - \$6.00
Za pol leta - - - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 34. — ŠTEV. 34.

NEW YORK, MONDAY, FEBRUARY 10, 1930. — PONDELJEK, 10. FEBRUARJA 1930.

TELEFON: CHELSEA 3878

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

ŠPANSKI MONARHIJI JE UDARILA ZADNJA URA

VELJAKI, KI SO POBEGNILI PRED REŽIMOM DE RIVERE SO SE ZAČELI VRAČATI

Voditelj španskih liberalcev je izjavil, da zamore edinole ustavnemu režimu rešiti monarhijo. — Posledica de Riverovega režima je, da se je Španska začela nagibati proti levici. — Zelja vseučiliškega rektora de Unamuna.

BORDEAUX, Francija, 9. februarja. — Voditelj španskih liberalcev, grof Ramanones, se je vozil tukaj mimo v Pariz ter sprejel v vlaku časniške poročevalce.

Pojasnil jim je sedanji politični položaj na Španskem in rekel:

— Vsled reakcijonarne diktature generala Primo de Rivere se je Španska začela nagibati proti levici.

— Zaenkrat je potrebno, da dobimo ustavno monarhijo kot jo imata Anglija in Belgija.

— Ce se pa ustavna monarhija ne more razviti, bomo dobili drugo diktaturo, ali bo pa šla monarhija na kose.

HENDAYE, Francija, 9. februarja. — Ker je izdal ministrski predsednik Beranguer splošno amnestijo za politične zločince, so se začeli vračati iz Španije v inozemstvo razni veljaki, ki so pobegnili pred režimom Primo de Rivere.

Najodličnejši med njimi je brez dvoma Miguel de Unamuno, slavni pisatelj in rektor univerze v Salamanci.

Pred odhodom so mu tukaj priredili velik banket. Govoriti ni hotel, bil je pa vidno ginjen, ker bo v najkrajšem času zopet videl svojo domovino.

Rekel je le: — Kakor hitro se bom vrnil, bom zopet zavzel svoje mesto v vrstah republikancev.

Unamuno je bil neuklonljivi nasprotnik diktatorja de Rivere.

IRUN, Španska, 9. februarja. — Ko je bil prirejen v Hendaye banket na čast vseučiliškemu rektorju Unamunu, se tukajšnji župan ni hotel odzvati vabilu.

Med prebivalstvom je nastalo veliko razburjanje. Velike ljudske množice so se zbirale na cestah in zahtevale, naj odstopi župan z občinskim odborom vred. Slednjič je morala poseči vmes policija.

ZAMORCA OPROŠČENA

MRS. STIMSON POGREŠA MOŽA

LONDON, Anglija, 9. februarja. — Žene delegatov na mornariški konferenci v Londonu imajo dosti oправkov. Mrs. Stimson, žena glavnega ameriškega delegata, je moral prosliti glavnega mornariškega uradnika za dovoljenje, da lahko vidi svojega moža.

— Videla ga nisem že petnajst ur. — je pojasnila. — Nato je pokukala skozi vrata, a ko ga je videla preobloženega z delom, je zopet odšla.

MRZEL VAL NA ŠPANSKEM

MADRID, Španska, 9. februarja. — Solnčna Španska je danes zasnežena, kajti mrzli val je objel vso deželo.

— Iz Seville so sporočili, da je padal sneg, in neobičajno vreme se je pojavilo po vsej Andaluziji. Sneg v Madridu je bil prvi v tej zimi.

Temperatura je padla več stopinj pod nivo.

Agenta sta imela zaporna povelja za črncia in njegovo ženo. Pri procesu pa je pokazalo, da sta uradnika prva potegnila revolverje ter je bil vselež tega črnec upravičen braniti sebe in svojo ženo.

PREMESTITEV SUHAŠKEGA ENFORCEMENTA

Poslanska zbornica za to da se poveri izvedbo prohibicije justičnemu departmentu.

WASHINGTON, D. C., 8. februar. — V poslanski zbornici je bila včeraj sprejeta Williamsonova predloga, ki določa, naj se peča v bodoči z izvedbo prohibicije justični department. Dosedaj je spadalo to delo v področje zakladniškega departmента.

To izpremembo je predlagala Wickershamova komisija, katero je imenoval predsednik Hoover ter ji naročil, naj dožene vzroke omalovanje postav.

V senatu bo zadela predloga na veliko opozicijo.

BRAZILSKO VOJAŠTVO JE PRIPRAVLJENO

Vlada je storila vse, kar je v njeni moći, da začamči mirne volitve. — Ranjeni podpredsednik bo odšel v glavno mesto.

SAO PAULO, Brazilija, 8. februar. — Po vsej deželi vlada veliko razburjenje; ker je bil ranjen podpredsednik Mello Viana v malem mestu Montes Carlos. V spopadu je bilo pet ljudi usmrčenih, ranjenih pa petnajst.

Brazilski podpredsednik ni bil resno poškodovan ter se že vrača v Rio de Janeiro.

Zvezna vlada sicer se ni proglašila vojnega prava, a vojaštvo je bilo pozvano, naj bo pripravljeno za vse slučaje.

Opaziti sicer ni nikjer narodnega revolucionarnega gibanja, a vlada je storila potrebne korake, da prepreči možne represalije, ker vlada velika politična napetost vsled predsedniških volitev, ki se bodo vrstile na pretek treh tednov.

Policija zasieduje neznanec, ki so vprizorili atentat na podpredsednika, pa dosedaj ni imela nobenega posebnega uspeha.

RIO DE JANEIRO, 8. februar. — Danes so tukaj zanikalci poročila, ki so krožila po Argentini, da je bil zavratno umorjen dr. Luan Bautista Luczardo, nacionalistični poslanec iz Rio Grande de Sul.

ODŠKODNINA ZA PLES SV. VIDA

V. ELISABETH, N. J., je 18-letna Genovesa Daly tožila Public Service Company za odškodnino, ker se je ponesrečila na kari omenjene družbe. Izjavila je, da ima od onega časa sv. Vida pies in da je živčno bolna.

Porota ji je prisodila \$35,000 odškodnine. Zahtevala je \$50,000.

SOVJETI IGNORIRAJO PAPEŽEVU NAPADE

MOSKVA, Rusija, 9. februarja. — Sovjetsko časopisje popolnoma ignorira napad, ki ga je naperil papec proti brezboštvo v sovjetski Rusiji.

Edinole "Izvestja" so izjavila, da ima Rusija dosti drugega opravka kot brigati se za papeževu tarna-

3 REŠEVALCI USMRČENI V MAJNI

V Standard Coal Co. premagovniku so padle na nje vsled eksplozije razlahjane skale ter jih ubile.

SALT LAKE CITY, Utah, 9. februar. — Trije reševalci, ki so preiskovali rovne Standard Coal Co. v Stanardville, Utah, da najdejo tri pogrešne premogarje, so bili danes na mestu ubiti, ko se je utrgala nad nimi velikanska skala ter jih pokopal pod seboj.

Njihova trupa so kmalu zatem našla, nato pa ustavili nadaljnja reševalna dela.

Uprava premagovnika domneva,

da so postali pogrešani delavci žrtv monoksidnega plina, ki je po eksploziji napolnil hodnik rova.

Od 29 delavcev, ki so se nahajali začasna eksplozija v rovu, jih je bilo sedemnajst ubitih. Njih trupa so že našli. Tri še vedno pogrešajo.

TARDIEU JE DOBIL ZAUPNICO

V francoski poslanski zbornici so preprečili političen vihar. — Postava glede delavskega zavarovanja.

PARIZ, Francija, 8. februarja. — Poslanska zbornica je izrekla danes zjutraj ministrskemu predsedniku Tardieu-ju in njegovemu vlastničnemu zaupniku.

Tekom seje se je vršila ostra debata in le malo je manjkalo, da nina vlada strmolagljivena.

Ministrski predsednik se je za to priliko nalača vrnil v londonske mornariške konference, da se udeleži debate glede splošnega delavskoga zavarovanja.

Vse stranke so soglasile v tem, da je predloga v svoji dosedanji obliki neizvedljiva, a nastala so različna mnenja glede potrebnih izprememb.

Opozicija je dvignila obdolžitev da hoče vlada s predlaganimi amendmenti predloga uničiti.

V svojem odgovoru je izjavil ministr predsednik Tardieu, da bo predloga, če bo primerno izpremenjen, uveljavljena še pred koncem meseca.

V zvezi s tem se je pojavilo vprašanje zaupnice. Pri glasovanju je bilo oddanih za zaupnico 316 glasov, proti pa 257.

STARSI MEHŠKEGA ATEN-TATORJA ARETIRANI

MEXICO CITY, Mehika, 8. februar. — Iz mesta San Louis Potosi sta došpela sem v policijskem spremstvu oce in mati Danielie Flores, ki je vprizorili atentat na predsednika Ortiz Rubia.

Policija je arretirala nadaljno številom osmljencev. Iz zanesljivega viharja se je izvedelo, da sta bila arretirana dva Floresova brata.

VIHAR NA NOVI FUNDLANDIJ

ST JOHN, 9. februarja. — Nad južno in vzhodno obalo Nove Fundlandije divja že izza sobote velik vihar. Vihar je porušil več hiš in povzročil ogromno škodo.

PONAREJALCI ČERVONCEV OPROŠČENI

Nemško sodišče je oprostilo tri nemške sokrivce. — Demokratje govorijo o "neodvisnosti sodnika".

BERLIN, Nemčija, 9. februarja.

Proces proti ponarejalcem červoncev (ruskih bankarjev), ki je trajal štiri tedne, je bil zaključen. Trije nemški otočenici so bili oproščeni. Četrti otočenec je bil Georgijev, in sodno ravnanje proti njemu je bilo ustavljeno na temelju amnestijskih določb, dasi so oblasti prepričane, da je kriv ponarejana denarja.

Njegov zagovornik je ves čas trdil, da so ga k temu dovedli politični motivi, ne pa želja po denarju.

Stroški procesa bo trpel državna blagajna.

Prijatelji oproščenih so sprejeli razsodbo z velikim dobrovanjem. Tudi vsi listi pozdravljajo razsodbo, in glasila demokratov poudarjajo, da so nemški sodniki neodvisni ter da ni mogoče ugibati o njih odločbah.

Navzajem temu je pa izjavil državni pravnik, da bo zahteval nov proces.

JAPONSKE ZAHTEVE NA KONFERENCI

Japonska hoče imeti že vsaj sedemdeset odstotkov bojnih ladij kot jih bodo imele Združene države.

LONDON, Anglija, 9. februarja. — Iz Tokio poročajo, da hoče imeti japonska vlada vsaj sedemdeset odstotkov ladijske tonaze v razmerju z angleško in ameriško mornarico.

To poročilo je zelo razburilo tujinske deležne, ki so splošno pričakovali, da bo Japonska stavila nizko vrednost zahtev.

Japonska vlada se strinja s predlogom, naj se za nekaj časa preneha graditi bojne ladje, zaenkrat pa neće opustiti niti ene svoje križarke.

Japonska vlada se skrči svoje mornarice od desetih na devet odstotkov, kot je določeno v ameriško-angliškem načrtu.

Komitej izvedencev, ki bo skušal uravnotežiti spor med Anglijo in Francijo glede omejitve po kategorijah, se je sestal od desetih zjutraj ter se zopet odgodil do ponedeljka.

POSLANEC CACHIN POŠKODOVAN

BELFORT, Francija, 9. februarja. — Policija je danes nastopila proti strajkujočim delavcem, ki so demonstrirali po ulicah. Pri tem je bilo več oseb ranjenih, dvajset pa arretiranih.

Med ranjenimi je tudi poslanec Marcel Cachin.

POŽAR NA PARNIKU

LONDON, Anglija, 9. februarja. — Kapitan parnika "Malma" je obvestil danes angleške radio-postaje, da je izbruhnil na njegovem parniku požar. Parnik pluje z vso načinom proti Azorom.

PAPEŽ PIJ XI. JE NASTOPIL proti ATEISTOM

Papež Pij je odločno obdeloval sovjetsko protiverško propagando. — Obžaluje, ker se velesile nič ne ganejo.

VATIKAN CITY, 9. februarja.

Papež je poslal kardinalu Pompiliu pismo, ki je namenjeno celemu svetu. V pismu je obsodil papež Pijovsko praganjanje v Rusiji ter dal izraza svojemu obžalovanju, da druge države niso še nicesar stori le tej zadevi.

Popež je obdeloval rusko "zvezbo brezbožnikov". Po njegovem mnenju, potvrzoča ta zvezva versko, kulturno in celo gospodarsko propagando ruskega naroda. Trpkov obžaluje, da so v Rusiji škofje, duhovniki in lajki izpostavljeni telesnemu nasilju. Ruska vlada izpodkuje vero s tem, da požiga cerkve in samostane. V državno službi ni nihče sprejet, ki ne prispeže, da se bo odpovedal svoji veroizpovedi.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Bakner, President Louis Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
62 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York na celo leto	\$7.00	
in Kanado	\$6.00	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Za četr leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50
Subscription Yearly	\$6.00		

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se bodovali podljiti po Money Order. Pri spremembah kraja naravnika, prosimo, da se nam tudi prejne bivalnice naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

IZDELovalci OBLEK

V New Yorku je zaštrajkalo petindvajset tisoč izdelovalcev ženskih oblek. Štrajkajo moški in ženske.

Štrajk je v tem oziru značilen, ker ga podpirajo velike firme oziroma izdelovalnice oblek.

Delavei zahtevajo predvsem zvišanje plač in skrajšanje delovnega časa. Ti dve zahtevi pa nista poglavitna svrha štrajka. Doseči hočejo štabilizacijo industrije in delovnega trga.

To je pa mogoče doseči edinole na ta način, da se odpravi takozvane "znojnice". To so delavnice po zakotnih in privatnih stanovanjih, kjer garajo cele družine po pet najst ali še več ur na dan ter odjedajo kruh razredno zavedenu delavstvu.

V tem oziru zasledujejo štrajkarji iste cilje kot so jih zasledovali svoječasno tekom štrajka izdelovalcev sukenj. V oni stroki so vladale istotako žalostne razmere, katere je bilo mogoče odpraviti le s splošno stavko.

Tedaj je posegel vmes govor Roosevelt ter doabil k sebi zastopnike obeh strank.

Posledica tega je bilo osnovanje nekake štabilizacijske komisije, ki izvaja kontrola nad industrijo, ter prepreča, da se ne vrnejo obžalovanja vredne razmere, katere je bil štrajk iztrebil.

Večinoma vse velike delavnice so že unijonizirane.

International Ladies Garment Workers unija bo potem tega štrajka, katerega se bo v par dneh udeležilo načelj 35,000 oseb, spravila pod svojo kontrolu tudi male delavnice, takozvane "znojnice".

V teh znojnicih vladajo naravnost strašne sanitarne razmere. V njih so zaposlene večinoma ženske in napotrotci, ki morajo garati za beraške plače.

Te delavnice predstavljajo veliko konkurenco za velika podjetja, katera morajo plačevati unijske plače ter zadržati v sanitarnem oziru vsem zahtevam.

V slednjem velika podjetja podpirajo štrajk, kajti če bo uspešen bo ta škodljiva konkurenca bodisi zatrta, bodisi bo morala obratovati pod istimi pogoji kot velike tvrke.

Iz istih razlogov podpira štrajk tudi Ameriška Delavska Federacija.

Unija izdelovalcev ženskih oblek stremi po imenovanju nestranskega razsodišča oziroma razsodiščne komisije, ki bi uravnala vse bodoče razlike med delodajalcem in delavei. Nadalje hočejo osnovati tudi sklad, iz katerega bi doobili nezaposleni podporo.

Newyorški govor Roosevelt je že obljubil svojo pomoč ter povabil zastopnike obeh strank k posvetovanju.

Upati je, da se bosta obe stranki sporazumeli in da bo štrajk v kratkem končan.

Ce bi se pa uravnava zavlekla, se je bat, da bi prišlo do izgredov, katere bi gotovi ljudje med štrajkarji le preradi izzvali.

Izgredi bi pa škodovali delavcem in njihovi stvari.

USOGI MOŽE.

Nic manj nego 47 zakonskih žen je ubilo lani svoje soproge samo na ozemlju francoskega departmanta Seine. Vedenina so že obsojene. Izmed moril, ki se čakajo na poročno, je posebno zanimiva gospa Lenore. Nje rajni mož je je hudo bolat in s njo je redno polagal pod vlaganje, predno je šel spati, nabit revolver. Žena je protestirala, ker se je bala, da se ne bi revolver ponosi slučajno sam sprostil. Nekoc pa je prisili mož v svoji objetnosti zemlo, naj se uti strelijeti. Čeprav

SKRIVNOST VARŠAVSKE OHRANE

Sele sedaj, ko je dobila poljska javnost vpogled v arhiv carske tajne policije, t. zv. Ohrane, ki je bil v naglici pozabljeno med vojno pri čelegu ruskih oblasti iz Varšave pred zmagovalnimi Nemci. Nemci. Prvi članki, ki jih prinašajo varšavski listi, pojasnjujejo skrivnost trejnostoknjakov, ki so jih začetkom predlanskem dnevnem načini v kleti hiše na Plocki ulici. Že takrat je sklepala policija po ostankih oblike, da so to kosti neklih Angležev. A zdaj po 15 letih so vrgle listine v Ohrani luč na to mrzlo zgodbo.

Ob začetku vojne je ugotovil angleški vojno-politični urad (Intelligence Service), da zvedo v Berlinu vedno in kmalu za vse načrte ruskega generalnega štaba. Nemški vohuni so morali imeti zlastombo v najvišjih krogih ruske vojske. Na skrivaj, ne da bi kaj javili carski vladi, sta dovoljala v Varšavo pod krinko dobiteljev streliva in zastopnikov neke londonske tovarne dva izvrstna častnika, Herbert George in Sidney Peale. Ženski detektiv, lepa gospodinja Ruth Jameson, ju je spremljala kot tajnica. Trojica je takoj ugotovila, da dela Nemci v korist orodniških polkovnikov Majsojedov, načelnik ruske vojne špiona! Njegov zaupnik je bil vojni kurat Matvej Hahlakov. Kot duhovnik varšavsko garnizije je večkrat potovel na fronto, pisal in dovoljalo pisma za ranjence in imel velik vpliv pri vseh vojnih uradih. V njegovem župnišču v Dlugi ulici so se zbirali nemški vohuni, prinašali in dovoljali denar ter navodila in posiljali nebroj pisem v neutralne države, češ, da godi to po načelu Rdečega križa. Angleži so takoj javili svoje odkritje v London in Petrograd ter pričakovali nadaljnega razvoja dogodka.

Mjassjedova so pozneje res razkrinali in obesili. A predno se je to zgodilo, je zvedel o angleški obtožbi po ženi pozneje tudi osojenega vojnega ministra Stuhomilova. Pohitel je, da odstrani nevarne goste. 12. oktobra 1914 so Angleži dovoljili brzojavko iz Petrograda, naj se takoj javijo pri Stuhomilovu. Niso vedeli, da je dobil istočasno poveljnik varšavskoga orodništva iz Petrograda sledo, po Mjassjedovemu podpisano brzojavko: "Dva nemška vohuna in vohunka bivajo pod krinko angleških dobiteljev v hotelu 'Bristol'. So to 'težki ptiči'. Dajte jim mir, da ne bodo zavohati nevarnost. Podrobnosti dobitje pri Hahlakovu, ki jih je razkrinal. Pridem osebno k arretaciji. Mjassjedov."

Tako se je zgodilo, da je bil George eno ured pred odhodom obveščen, da ne sme naravnost na kolodvor. Radi varnosti naj počaka na vojni avtomobil. Cetrt ure pozneje so se vvedli Angleži v avtomobil - vso svojo prtljago - in ed tedaj so izginili. Iz Londona so zmanj pošljali vprašanja in nove poizvedovalce. Ohrana je molčala. Intelligence Service je slednjie menil, da so ujeli nemški vohuni Angleže v past. Preiskava so ustavili.

Sele zdaj so izvedeli iz arhiva Ohrane, da je odpeljal po načelu Mjassjedeva njegov zaupnik s primkom Fedja Angleža na kolodvor.

Na ogl neobljudene Plocke ulice se moral izpotiti. Rekel jim je, da morajo počakati na posebni vlogi zunaj mesta, da ne bo po mestu goroviti. Angleži so odkorakali v tem in prišli v zasedo: ustrelili so jih iz revolverjev v hrbot, predno so se utegnili braniti. Morilci so vse vestno javili Ohrani, ki je zabeležila, da so nemški vohuni "odstranjeni ponoči, da ne bi tega zvedeli njih pomagači". Pobožni oče Hahlakov je bil osem mesecov pozneje arretiran skupno z Mjassjedovom, a mu ni sledil na vešala. Imel je moral izredne všečki dobrotnike iz Rasputinove bližine, ker so ga kmalu spustili iz ječe. Rasputin se je namreč

NE KAŠLAJTE!
Izbrite se teh duščin, nadležnih kašljev! Za-
ustavite nadležno ščet-
ganje s Severa's
Cough & Balsam.
Priljubljeno mate-
ram v otrokom nad
49 let. Varno, u-
spešno, ekzar-
nata. Dosega
likot. 25c in 50c
Rabi Severa's Cold Tablets.

SEVERA'S
COUGH BALSAAM

VRHNIČANI so smotreni ljudje in korakajo naprej po začrtani poti. Toda vsako pravilo ima svoje izjeme, in tako se je zgodilo, da se je bil pred davnimi leti izgubil Vrhničan sred Pariza. To in še marsikaj drugega je opisan JOZE ZELENČ v "Slovensko-Ameriškem Kaledarju" za tekoče leto. — Cena 50 centov. — Knjigarna Glas Naroda, 216 W. 18 Street, New York City

Iz Slovenije.

Peter Zgaga

Nekateri ljudje bi bili radi večno mladi.

Pa ne gre in ne gre. To bi bilo proti naturnim zakonom.

Tako se je neki petdesetletnik, ki je bil sicer se kako dobro ohranjen, pogledal natancino v zrcalo in v svojo grezo zaprl nekega domaćina, ki je bil nedolzen. Smodnik in vrvico je dobil od nekega delavca v kamnolomu v bližini Cetja. Iz akta tudi posneti, da je otočenec začel pri Zupanu iz maščevanja, ker mu gospodina ni hotela dati miščine.

Razprava je trajala dobro uro. Jurij Šavpah je bil obsojen na poldrugo leto težkeje zaradi zločina požiga vlačuganja.

Ko je otočenec že odhalil iz dvoran, ga je predsednik enkrat vprašal:

— Ali sprejmete obsodbo? Obsojenec glasno in odvažno: — Bom kar sprejem. Bom vsaj pod goro streho pravice!

OBLETNICE

Letos imamo izredno dosti zgodovinskih obletnic. Na Francoskem bodo svečano obhajali 100-letnico zasedbe Alžira, po izgubi ameriških dežel na večje sedanje francoske kolonije, in 100-letnico romantizma. To bodo praznovati z razstavo in v rokopisov Victorja Hugoja, Balzaca, Theofila Gautiera Baudela, Lamartine in dr. Veliko slik in rokopisov je prisplo iz Amerike, kjer živi toliko bogatih nabiralev. Razen tega je umrl leta 1830 znameniti francoski učenjak Fourier in je izbruhnila julijška revolucija, ki je stala prestol Karla X. Še večje slavnosti se pripravljajo v Belgiji, ki obhaja 100-letnico svoje državne samostojnosti.

Otočenec, ki je drugate čitanje obtožnice poslušal prav pazljivo, je zadeval sveti zagovornik.

— Vse to ni res! Vse sem si izmisli. Lani novembra sem bil prisilen v Ljubljano. Bil sem lačen. Imel sem raztrgane čevlje in hlače, da sem kazal stegna. Pri Vrhniku me je povozil še nek kolesar. Bil sem, gospodje, čisto "scagan". Pa smo sem imel. Gospodje, jaz sem sam pomagal gasiti. Kako naj bi potem začgal?

Predsednik: — Zakaj ste si vse to izmisli?

Otočenec: — Scagan sem bil. Mislim sem si: Tako dobis vsaj pošten kvartir v hrano zaston.

Posestnik Anton Zupan je izpovedal kako in kdaj je nastal požar v njegovem hlevu. Prečitana je bila sestavljena obtožnica, ki je sledila samo v Rimu preko tri sto parov, ki so se zelenili poročiti isti dan, da bodo obenem z visokorodnima zakoncema praznovali vse zlate in srebrne jubileje. Ta porast porok v Rimu je tedaj tem pomembnejši, ker se je v večnem mestu dosegel meseca januarja praznovalo največ 25 porok vsako leto. S samo poroko sicer še ni veliko storjenega za porast števila Italijanov, vendar je upati, da se jih bo 300 kolikor toliko odrazilo v statistiki.

Predsednik: — Zakaj ste si vse to izmisli?

Otočenec: — Scagan sem bil. Mislim sem si: Tako dobis vsaj pošten kvartir v hrano zaston.

Posestnik Anton Zupan je izpovedal kako in kdaj je nastal požar v njegovem hlevu. Prečitana je bila sestavljena obtožnica, ki je sledila samo v Rimu preko tri sto parov, ki so se zelenili poročiti isti dan, da bodo obenem z visokorodnima zakoncema praznovali vse zlate in srebrne jubileje. Ta porast porok v Rimu je tedaj tem pomembnejši, ker se je v večnem mestu dosegel meseca januarja praznovalo največ 25 porok vsako leto. S samo poroko sicer še ni veliko storjenega za porast števila Italijanov, vendar je upati, da se jih bo 300 kolikor toliko odrazilo v statistiki.

Tisti večer, ko je pri sosedu gorelo, je pri nas prenočeval nek borač. Sam je pomagal gasiti ter je bil brizgalno.

ILZ prvih zapisnikov je posneti, da je ljubljanski policijski stražnik

CLEMENCEAU IN KINEMA-TOGRAF.

Pariški tisk se zavzema za uprizoritev pred leti predvajanih filmov, besedilo je spisal Clemenceau. Vsebina je nedvomno značilna za nesilenost "očeta zmage". Prvi film "Zastra sreča" je spisal Clemenceau menda zaradi zasluzke, se pred večno in ga je snemal v Parizu E. Violet. Igra ima geslo: "Kdor si že, naj, naj, bo slep!" Samo takrat ga ne bo bolelo izdajništvo onih, ki jih je imel rād". Drugi film je spisal avtor menda zgolj zaradi razvedrilja. Bil je posnet v Ameriki pri Foxu in privje na Francosko uprizorjen leta 1920. Imenuje se "Najmočnejši" in je med drugim pripravljen do nadaljnih uspehov francoskih igralnikov Renée Adoré, ki je znana iz filma "Big Parade". Geslo se glasi:

"Zajubiti se, pomeni ustvariti si nebrež težko. Najmočnejši se otresejo ljubezni!" Vsekakor se je strinjal Clemenceaujevo osebno življeno popolnoma s temi načeli.

Pred 75 leti je nastopal mladi Lev Tolstoj s prvimi vojnimi povezmi in pred 50 leti je bil rojen pesnik A. Blok, avtor znanje revolucionarne pesnitve "Dvanajst".

Pred 75 leti je nastopal mladi Lev Tolstoj s prvimi vojnimi povezmi in pred 50 leti je bil rojen pesnik A. Blok, avtor znanje revolucionarne pesnitve "Dvanajst".

Pred 75 leti je nastopal mladi Lev Tolstoj s prvimi vojnimi povezmi in pred 50 leti je bil rojen pesnik A. Blok, avtor znanje revolucionarne pesnitve "Dvanajst".

Pred 75 leti je nastopal mladi Lev Tolstoj s prvimi vojnimi povezmi in pred 50 leti je bil rojen pesnik A. Blok, avtor znanje revolucionarne pesnitve "Dvanajst".

Najdenka.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Oče, jaz sama ne vem! Njegova volja je bila tako velika in močna. Kot prisiljena sem storila vse, kar je želel, — je nadaljevala. Meni samo je bilo moje obnasanje neumljivo! Sele popolnoma prost sem šele izza njegove smrti. Njegova volja je ubila v meni vsak odpor in s tem tudi mojo lastno prostvo voljo! Vsa leta sem živila ob njegovih strani v stanju polzavestne hipnoze. Rojstvo otroka, katerega sem pozdravila z velikim veseljem je cviralo njegovo načrte. Prijel se ga je starci nemir in hotel je editi v cudovito deželo. Indijo! Prigovarjal mi je toliko časa, naj potujem z njim, da sem se konečno uklonila njegovi volji! Odpeljala sva se z avtomobilom in ker sem bila že par dni prehlašena, nisem mogla videti svojega otroka. Skrivoma ga je odvzel strežnici v pripombo, da ga ponese svojim sorodnikom, kajti ta majhen otrok ni za morsko potovanje. Nikdar pa mi ni povedal, kam je dal otroka. Rekel je le, da je otrok dobro spravljen! Nadalje misliti si nisem drznila, — kajti bila sem kot vspavana!

Zapustila sva za dolga leta Evropo! Oče, jaz ne morem najti pravilnih besed. Vse to ni nikako opravljeno! Vsaka beseda je nova obtožba zame! Ali misliti, da nisem imela nikakega koprnenja po svojem lastnem mesu in krvi? Čim starejša sem postajala, tem večje je bilo to koprnenje in tem bolj sem bila kaznovana.

Nazadisanio sem se pregrejala. Ali ni dovolj kazni, da ne sime Ebba nikdar izvedeli, da sem jaz ženska, ki jo je rodila in da je ne smem nikdar nagovoriti ter ališati besede! — Mati!

Izras neizmerne trpljenja je ležal na obrazu lepe ženske, ki je kmalu nato nadaljevala:

— Kajti je bi Ebba izvedela resnico, bi se s studom in sovraštvom obrnila od mene. Jaz dobro poznam njene nazore glede mater in globoko me peče v srcu, kar je rekin glede mene!

Ne! Ne marom prosjeti njeni ljubezni ter se zadovoljiti s tem, kar mi dopriča kot svoji dobrotnici. S tem bom bogata kot kralj, ker etim, da ne zaslužim niti tega! Moja edina želja je le še, da napravim življenjasko pot moje hčerke tako solneno kot le mogoče. Hvala Bogu, da to lahko storim! Jaz bi celo lahko našla moča, katerega ljubi!

— Kako bi lahko omogočila to!

— Pusti me premisliti, oče! Vse je odvisno od Ebbe. Če pa rajše postane umetnica, o kateri bo govoril ves svet, kajti izvanreden talent ima...

— Ne, prosim te, Angela! Le ne na oder! Svojo ljubo hčerkemu sem že izgubil na odru — in moja ljuba vnučinja naj ostane daleč proč od odr! Jaz zahtevam to od tebe, Angela — To je prva prošnja, katero naslavljam nate.

Duša tega otroka, katerega sem vzgojil samemu sebi, nam mora ostati! Ah, ta naša vnučinja, katero sva vedno ljubila, ker naju je vedno spominjala tebe, je bila v najboljih rokah! — Glas starega moža se je tresel od samega ganutja in razburjenja.

Angela je dřala roki pred obrazom in med vtipkimi prsti je bilo opaziti, da je jokala.

— Oče, ali mi ne moreš oprostiti radi mojega otroka? — je zahtela med solasami.

— To lahko storim! Odpustim ti, kar si zagrešila. Božja pota pa so na čudovit način vodila tvoje korake in zahvalim se tudi Njemu za veliko dobroto!

— Hvala ti, oče! In materi povej, kadar boš smatral to za primerno. Tudi ona mi bo oprostila. — Mati lahko oprosti tudi najhujše in najbolj nevрjetno. Odpusti mi tudi, da sem imela dosedaj skrinvost pred vama...

— Skrinvost? Ali naju nisi smatrala vredna svojega zaupanja? — je vzrojil stari gospod, poln trpkosti.

— Ne, oče, ne! Jaz sama sem polagala tako malo važnosti temu! Ker pa sem v Ebbi spoznala svojo hčer, se je maram poslužiti radi nje! Pričovedovala sem vama, da je bil moj mož odličnega rodu, vendar vama nisem navedel njegovega imena: — Imenoval se je Aleksander grof Reinshagen. — Ebba je torej tudi kontesa Reinshagen kot njena prijateljica Inga...

— Kaj praviš tukaj, Angela? Čudak, starejši brat grofa Reinshagena, je bil torej tvoj mož? — Oče Ebbe?

Stari gospod je bil ves iz sebe radi presenečenja.

— V vasi sem slišal dosti govoriti o njem!

— In jutri ti bom še več povedala! Pokazala ti bom listine, iz katerih bom lahko razvidel, da je veliko posestvo pravzaprav Ebbo...

— Angela! Ti vendar ne boli hotela... Pastor se je prestrašil na vso moč. Ne, cesar se je bal v tem trenutku, se ne more slagati s pojmi časti in pravljnosti.

— Pomiri se, oče! Jaz nimam nikakega namena, ki ne bi soglašal s cilji mojega zamrlega moža! — Radi Ebbe ne bom vprvorila ničesar! Nato bo izvedela, kar bi mi morallo ostati še skrito! Dovol! za danes. — jutri več, oče. Slišim prihajati Ebbo!

Zivahn je vstopila mlada deklica.

— Gospa pastorica je ravno zaspala! Pričovedovali vam moram še dosti o grofovem gradu!

Ko pa je zagledala ginjena obraza obeh, je prestala ter se vprašala, če je enega do drugega.

— Jaz sem se ravnokar dogovoril s svojo hčerkko, da se jutri z vama odpeljem v Reinshagen! Pri tej priliki bi rad obiskal svojega majhšega uradnega naslednika ter tudi njegove starše!

Kako zelo se je vsebila Ebba tega! Stari gospod je pogladil njene lase ter si mislil pri tem:

— Moja unukinja, moja draga unukinja!

Preko svetlega temena Ebbe so zadele njegove oči one hčerke.

Na gradu Reinshagen ni bilo več tako kot preje. Veselo smehljajoče Inge je umoiknila. Resno in govorča le o najbolj potrebnem, je preživljala svoje dneve ter veste izpolnjevala vse poverjene ji naloge.

Vsled njenega izpremenjenega bistva, je bilo ustvarjeno mrzlo ozračje.

Celo Hanno sam ni bil neobčutljiv napram temu. Njegova sveža narava je potrebovala odmeva, katerega je dosedaj vedno našel pri svoji nad vse ljubljeni sestri.

Inga pa je imela zelenzo glavo. Ona ni pozvala nikakega kompromisa. Hotela se je poročiti le z možem, katerega je resnično ljubila ter ni hotela ničesar slišati o baronu Braunecku, pač pa hotela le imeti Lenca, miladega pastora.

Ker je bila skrajno trmoglava, ji je mati konečno rekla, da si bo premisilia vso stvar. Inga je morala prenesti prvo jezo staršev — ter pokazala izvanreden pogum. Zapreti jo v samostan, tega niso mogli storiti in Inga je mislila na to le s smehljajem.

Grofica je bila vsa iz sebe radi tega priznanja Inge, da ljubi le Lenca. Naravnost je padla v histeričen jok ter se pričela kremžiti na vse pretege. Tudi grof je bil zelo nevojen. Rekel ji je:

— Izbij si iz glave take fantazije, Inga! Nikdar ti ne bom mogel dati potrebnega dovoljenja!

Pričel bo čas, ko bom polnoletna! — je odvrnila Inga mirno.

Ej, kako fino ste to zasnovali!

(Dalej pri hodnjic)

P. S. POWERS:

ŽIVLJENSKI SERUM

(Najti lež za večno življenje! Senki so ga brkone sanjali premogli učenjaki! Aglej, po čaru domišljil je se je zdaj ta serum našel. Izumitej vsaj tako misli ter nima prej miru, nego ga je preizkusil Na to preizkušnjo nas vabi ta tesnobna pripoved.)

Odkril sem tajno večnega življenga in vendar je moje telo že tri leta v grobu. Vekomaj bom živel v blodi skozi vekove, medtem ko bo moj život izpremenjen v prah in pevn!

Nemara bom poleg vas, dočim boste čitali mojo povest, zakaj jaz sem neviden, akoprov vas morem videti in slišati; lahko bi celo stopili z vami, če bi zatvorili duri za seboj. A četudi mi je dana možnost občevati z njimi, ki so mi bili tovariši, je vendar povsem brezplodna, da bi se jim skušal razodeti.

Dr. Konva bi bil najslavnejši človek naše dobe, da ni isti dan umrl. Skupaj sva proučevala ter dogonal vprašanje, neuspeh se name je zdel nemogoč, ali sama brida smrt je vložila v našin laboratorij pa tu robno napravila kraj in konec našemu poskušu.

Se sedaj morem videti neznanško bledi Konov obraz, izpačen od bolesti, ki mu jo je povzročil tekoči ogenj. Odtlej mi je bilo dostikrat žal, da me ni zadeba ista usoda, kajti neke stvari so hujše od smrti in grozno je gledati, kako naše roditve v grob.

Nekako pred štirimi leti, malo časa po dovršenem doktoratu sem srečel doktorja Konvo, ki sem mu v kratkem postal asistent.

Svojo pot v svet sem moral napraviti, denarja mi je bilo treba. Konva pa je bil silno prikupen. Njegovo delo je bilo tako zamotano in najsi sem razumel, kaj me vprašuje, vendar nisem prav vedel, cesar išče.

Namignil mi je, da gre za novo mamilo in ker se je bil Konva posvetil teji stroki, ga nisem več o tem izpraveval.

Izpoteka sem bil maloveren; vsebina učenjakov stekljenic in prekapnic po me je mikala in nekaj časa sem imel mož za prismojeneča. Kaj ti more koristiti, če mešas indsko konopljo, ki je lečenki pravji cannabis indica, klorali ali klorni alkohol z množino drugih markotikov z izvlečki iz tliniških žlez? Tega nisem izprevidel.

Moj učitelj je rabil toliko drogov, da bi bil z njimi lahko otroval celo mesto, vsipal vanje tekočine in praške, ki jim nisem vedel sestavini, nato pa zopet na novo začenjal. Nalagal mi je opravke, ki so se mi zdeli nesmiseln in v prvih tednih nisem ves čas delal drugega kot mešalka; doktor pa mi je pritočil, naj se nekaterih drugih ne dotikam.

“Ne da bi bili skrinvosti”, je pristavil, “ampak ker so hudo nevarni, celo tedaj, kadar ravnajo opozorjene osebe z njimi.”

Poteklo je nekaj časa, prej ko sem

mu mogel izvabiti tajnost njegovih raziskav.

Neki dan sva sedela v laboratoriju pred poskusnicami (eprvutimi) in pomenek je nanesel na duhovnost. Cena DR. KERMOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane same

\$2.

naročite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

216 West 18 Street

New York City

toda blodnja, delirij, pri tem ne nastopi, saj edino je predugaci duha, delovati pa ga ne ovira”.

“Potentakem bo povzročil smrt” sem dejal z nasmeškom.

“Nasprotno, večno življenje!” je ugovarjal Konva. “Premočna davača bi sicer imela smrt za posledico, kjer dišave, ki sestavljajo ta eliksir, so vse opasne; ali če ostanejo zadostno dolgo z menj, da boste navzoči pri zaključku mojih eksperimentov, boste sodili sami po svoje. Jutri kanim napraviti tak poskus”.

Tolikšna radovednost me je obšla, da sem sprejemel.

Kolikor je bilo še dne, sva ves čas iskala protivnega strupa, oziroma Konva ga je iskal, jaz pa sem pomagal. Razumel pa nisem dobiti več poprej.

Naposled je bil videti zadovoljen.

“Oba proizvoda bosta učinkovita”, je izjavil. “Nasprotni strup nam pa je potreben za najin eksperiment, duha mora namreč prinesi nazaj v telo”.

Prikril sem nasmešek.

(Konec prihodnjic.)

POZOR, ROJAKI

iz naslova na listu, katerega prejemate, je razvidno, kdaj Vam je naročnina posla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročnino ad direkto, ali pa pri enem sledišči naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar

San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte

Pueblo, Peter Culig, John Germ.

Frank Janesh, A. Saftle.

Salida, Louis Costello.

Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich

Chicago, Joseph Bish, J. Bevitch.

Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar.

Cicero, J. Fabian.

Joliet, A. Anzelc, Mary Bambic.

J. Zaletel, Joseph Hrovat.

La Salle, J. Spellich.

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago, Anton Kobal

Springfield, Matija Barborich.

Summit, J. Horvath.

Waukegan, Frank Petkovsek in

Jože Zelenec.

KANSAS

Girard, Agnes Močnik.

Kansas City, Frank Zagari.